

DECIZIE

28 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele,

Judecătorul:

Judecătorii:

Valeriu Doagă

Iuliana Oprea, Ala Cobăneanu

Maia Ghervas și Sveatoslav Moldovan

examinând recursul declarat de Lungu Ghennadi, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Lungu Ghennadi împotriva lui Bectaraș Gheorghe, intervenient accesoriu întreprinderea individuală „Gheorghe-Bectaraș” cu privire la recunoașterea valabilă a contractului de vânzare-cumpărare, recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunurilor mobile, încasarea penalității, dobânzii contractuale, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată și la acțiunea reconvențională depusă de întreprinderea individuală „Gheorghe-Bectaraș” împotriva lui Lungu Ghennadi cu privire la declararea nulității acordului adițional la contractul de vânzare-cumpărare, încasarea prejudiciului material cauzat prin neexecutarea obligației de plată conform prevederilor contractuale, dobânzii, restanțelor și cheltuielilor de judecată, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2016, prin care s-a respins apelul declarat de Lungu Ghennadi și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 30 martie 2015, prin care s-a respins acțiunea inițială și s-a admis parțial acțiunea reconvențională

c o n s t a t ă :

La 11 mai 2009 Lungu Ghennadi a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Bectaraș Gheorghe, intervenient accesoriu întreprinderea individuală „Gheorghe-Bectaraș” cu privire la recunoașterea valabilă a contractului de vânzare-cumpărare, recunoașterea calității de proprietar, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată Lungu Ghennadi a indicat că la 01 martie 2007 a cumpărat de la întreprinderea individuală „Gheorghe-Bectaraș” mecanisme și utilaje aflate la bilanțul întreprinderii: 3 aparate de aer condiționat în număr de 3 bucăți, 2 containere pentru materie primă, 1 aparat de încheiat sacoșe, 1 frigider, 1 compresor frigorific de răcire, 1 aparat de tăiat gafe, 1 gradilnic, 1 aparat de ambalat surprize și alte utilaje indicate în anexa nr. 1 și nr. 1.1. la contract în valoare de 150 000 dolari SUA.

Conform pct. 1.2 și 3.3. din contract, vânzătorul era obligat să transmită în proprietate bunurile mobile până la 25 decembrie 2007 și a garantat ca utilajul și mecanismele să fie libere de orice viciu juridic, care ar împiedica transmiterea în proprietate.

Conform pct. 3.4. din contract, în vederea respectării pct. 1.2 și pct. 3.3., vânzătorul era obligat să achite integral creditele și până la 25 decembrie 2007 să scoată de sub gaj utilajele și mecanismele cumpărate și să le radieze din Registrul gajului cu prezentarea actului de către notar care să confirme acest fapt.

În temeiul pct. 3.8 din contract, vânzătorul a garantat cumpărătorului că din momentul semnării contractului și până la transmiterea de fapt a bunurilor, în calitate de cumpărător va realiza un beneficiu de cel puțin 75 000 dolari SUA.

În perioada de la 07 martie 2007 până la 15 septembrie 2008 a achitat în tranșe suma de 100 000 dolari SUA, fiind semnate în acest sens recipise.

De la încheierea contractului Gheorghe Bectaraș a mai contractat un credit, punând în gaj bunurile menționate.

Prin acțiunile ilegale ale părâtului i-a fost cauzat un prejudiciu moral, pe care îl evaluează la suma de 100 000 lei.

Pentru serviciile de asistență juridică a achitat suma de 2 000 lei.

Cere Lungu Ghennadi recunoașterea valabilă a contractului de vânzare-cumpărare a bunurilor mobile nr. 63 din 01 martie 2007 încheiat cu Gheorghe Bectaraș, să fie recunoscut în calitate de proprietar al utilajului și mecanismelor procurate conform contractului nr. 63 din 01 martie 2007, încasarea prejudiciului moral în mărime de 100 000 lei, taxei de stat și cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 2 000 lei (f.d. 4-6, vol. I).

La 25 ianuarie 2010 Bectaraș Gheorghe a depus acțiune reconvențională împotriva lui Lungu Ghennadi cu privire la încasarea sumei restante, dobânzii de întârziere, venitului ratat, restanței la acordul de predare-primire a creanțelor debitoriale și creditoriale conform actului din 01 martie 2007 și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reconvenționale Bectaraș Gheorghe a indicat că conform contractului de vânzare-cumpărare din 01 martie 2007 Lungu Ghennadi a achitat suma de 100 803 dolari SUA, restanța fiind de 49 169 dolari SUA.

Odată cu semnarea precontractului de vânzare-cumpărare a utilajului și mecanismelor, au fost transmise creanțele debitoriale și creditoriale conform actului din 01 martie 2007 semnat de ambele părți.

Lungu Ghennadi a primit creanțe în sumă de 161 498 lei, obligându-se să le restituie la stingerea lor de către debitori.

Utilajul se află în posesia lui Ghennadi Lungu, pe care îl utilizează în procesul tehnologic și de producere obținând venit.

Lungu Ghennadi nu a achitat în termen suma prevăzută în contract, încălcând obligațiile asumate și trebuie să achite dobândă de 4 063,25 dolari SUA.

Cere Bectaraș Gheorghe încasarea de la Lungu Ghennadi a sumei de 49 196,6 dolari SUA conform contractului nr. 63 din 01 martie 2007, dobânzii de întârziere, venitului ratat în urma neutilizării mijloacelor financiare, sumei restante la acordul de predare-primire a creanțelor debitoriale și creditoriale conform actului din 01 martie 2007, cheltuielilor de judecată și de asistență juridică (f.d. 87-88, vol. I).

Bectaraș Gheorghe a depus cerere de concretizare a pretențiilor din acțiunea reconvențională solicitând constatarea rezilierii contractului nr. 63 din 01 martie 2007 în legătură cu expirarea termenului de executare, obligarea lui Lungu Ghennadi de a

transmite din posesie ilegală bunurile mobile și utilajul specificat în contractul nr. 63 din 01 martie 2007, anexele nr. 1 și nr. 1.1. în posesie cu întocmirea actului de predare-primire; încasarea penalității în mărime de 75 000 dolari SUA, a dobânzii contractuale în mărime de 89 979,27 dolari SUA, cheltuielilor de judecată și de asistență juridică.

În motivarea cererii de concretizare a pretențiilor Bectaraș Ghennadi a indicat că bunurile indicate în anexele la contract au fost transmise lui Lungu Ghennadi în posesie și administrare în stare lucrătoare.

Conform înțelegerii bilaterale, Lungu Ghennadi urma să achite integral costul utilajului până la 01 martie 2009, după care să fie autentificat contractul de vânzare-cumpărare.

Cumpărătorul a achitat ultima tranșă la 15 septembrie 2008, iar ulterior s-a eschivat să achite suma integral, fapt ce constituie temei de reziliere a contractului

În calitate de vânzător a îndeplinit toate condițiile semnând antecontractul, a transmis dreptul de posesie și administrare asupra bunurilor și dreptul de gestionare a veniturilor.

Conform pct. 5.3. din contract, partea care se face vinovată de neexecutarea sau eschivarea de la executarea prevederilor contractuale achită părții păgubite penalitate în mărime de 50% din costul utilajului, ceea ce constituie 75 000 dolari SUA.

Conform pct. 6.2. de contract, partea care se face vinovată de rezilierea contractului, urmează să achite dobândă în mărime de 1%, care constituie suma de 89 979,27 dolari SUA (f.d. 94-96, vol. I).

Prin hotărârea Judecătoria Botanică mun. Chișinău din 10 mai 2009 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Lungu Ghennadi.

S-a recunoscut valabil contractul de vânzare-cumpărare a bunurilor imobile nr. 63 din 01 martie 2007, încheiat între Lungu Ghennadi și întreprinderea individuală „Gheorghe-Bectaraș”, reprezentată de Bectaraș Gheorghe.

S-a recunoscut dreptul de proprietate asupra bunurilor mobile, enumerate în anexa nr. 1 la contractul de vânzare-cumpărare nr. 63 din 01 martie 2007 ce aparțin întreprinderii individuale „Gheorghe-Bectaraș” după cum urmează: 3 aparate de aer condiționat, 2 containere pentru materie primă, 1 aparat de încălzit sacoșe, frigider de 6 m, compresor frigorific de răcire, aparat de tăiat gofre, gradilnic, aparat de ambalat surpriză, aparat de ambalat brichet, fructopitateli, 2 bacururi de 300 litri, gomogenizator, pasterizator, 2 bacuri de 600 litri, bac de 1 000 litri, vană pentru răcirea apei, frizer, frigider de 300 litri, auto Iveco Zeta CKC 094 și bunurile personale enumerate în anexa nr. 1.1. la contract și anume: în oficiu - procesor, monitor, imprimantă, 3 boxe muzicale, modem, fax, tumbă, două mese, dulap, ceainic electric, frigider „Ghiocel”, calorifer, 3 scaune, urnă, ceas; afară – 2 tărgi cu 4 roți, aparat de încălzit sacoșe, frigider mare 12 m, frigider 12 zacalcă termo, zacalcă, compresor de aer, instalație compresor de frig, rezervă, masă, compresor defectat; oficiu tehnologii – 3 mese, dulap, 4 scaune, aparat de casă, 2 ceainice electrice, calorifer, monitor, imprimantă, telefon; în încăperea de producere - 2 cântare mici, cântare mare, 5 mese, plasă pentru rebut, talger pentru rebut, aparat de glazurat „Dorna”, cuvă pentru topirea glazurii, chiuvetă, vas de inox pentru încălzirea apei, masă cu 4 robinete pentru turnarea înghețatei, 2 scaune înalte, 111 talgere, plită electrică cu 1 ochi, 2 mese din plastic, auto Iveco Turbodayly cu frigider număr de înmatriculare CIF 889, auto , Fiat Ducato, număr de înmatriculare ANAJ 809.

S-a încasat de la Bectaraș Gheorghe în beneficiul lui Lungu Ghennadi suma de 27 400 lei.

În rest s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Lungu Ghennadi și acțiunea reconvențională a lui Bectaraș Gheorghe (f.d. 119-122, vol. I).

La 26 mai 2010 Bectaraș Gheorghe a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoria Botanica mun. Chișinău din 10 mai 2009 (f.d. 126-128, vol. I).

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 27 octombrie 2010 a respins apelul declarat de Bectaraș Gheorghe și a menținut hotărârea Judecătoria Botanica mun. Chișinău din 10 mai 2010 (f.d. 157-161, vol. I).

La 30 martie 2011 Bectaraș Gheorghe a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 27 octombrie 2010 (f.d. 180-183, vol. I).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 15 iulie 2011 s-a admis recursul declarat de Bectaraș Gheorghe, s-a casat decizia Curții de Apel Chișinău din 27 octombrie 2010 și hotărârea Judecătoria Botanica mun. Chișinău din 10 mai 2009 și s-a trimis pricina la rejudecare la Judecătoria Botanica mun. Chișinău în alt complet de judecători (f.d. 220-227, vol. I).

Prin procura din 27 iunie 2011 Bacalâm Anatolie a fost împuternicit de Bectaraș Gheorghe să-i reprezinte interesele în instanța de judecată cu dreptul de a majora sau reduce cuantumul pretențiilor (f.d. 242, vol. I).

La 05 octombrie 2011 reprezentantul Bacalâm Anatolie a depus în interesele lui Bectaraș Gheorghe cerere de concretizare a pretențiilor solicitând încasarea de la Lungu Ghennadi a restanței la contractul nr. 63 din 01 martie 2007 în mărime de 49 169 dolari SUA, creanțelor debitoriale transmise conform actului din 01 martie 2007 în sumă de 161 498 lei, penalității în mărime de 75 000 dolari SUA, dobânzii contractuale în mărime de 466 613,81 dolari SUA, cheltuielilor de judecată și de asistență juridică (f.d. 253-254, vol. I).

Prin mandatul din 24 martie 2009 avocatul Melnic Petru a fost împuternicit de Lungu Ghennadi să-i reprezinte interesele în instanța de judecată (f.d. 55, vol. I).

Lungu Ghennadi și avocatul Melnic Petru au depus cerere de concretizare a pretențiilor solicitând încasarea de la Bectaraș Gheorghe a penalității în mărime de 391 613 dolari SUA sau suma de 4 652 362,44 lei și taxei de stat în mărime de 139 570 lei (f.d. 274, vol. I).

Lungu Ghennadi a depus cerere de concretizare a pretențiilor solicitând recunoașterea valabilității contractului de vânzare-cumpărare a bunurilor mobile nr. 63 din 01 martie 2007 încheiat cu întreprinderea individuală „Gheorghe-Bectaraș”, recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunurilor mobile enumerate în anexa nr. 1 și nr. 1.1. la contractul de vânzare-cumpărare a bunurilor mobile nr. 63 din 01 martie 2007, încasarea de la Bectaraș Gheorghe a prejudiciului material în mărime de 150 000 lei, a sumei de 830 dolari SUA sau echivalentul în lei moldovenești, a cheltuielilor pentru asistență juridică în mărime de 7 000 lei și taxei de stat.

În motivarea cererii de concretizare Lungu Ghennadi a indicat că la 12 iulie 2007 prin decizia fondatorului Gheorghe Bectaraș a fost numit în calitate de administrator al întreprinderii individuale „Gheorghe-Bectaraș”.

Gajul asupra bunurilor a fost radiat la 04 iunie 2010, iar până în prezent Bectaraș Gheorghe refuză autentificarea contractului și înregistrarea dreptului său de proprietate asupra bunurilor mobile.

După ce a fost numit în calitate de administrator al întreprinderii individuale „Gheorghe-Bectaraș” din evidența contabilă a aflat că valoarea bunurilor este de 541 578,42 lei.

La 12 septembrie 2012 contractul nr. 63 din 01 martie 2007 a fost modificat prin stabilirea prețului bunurilor de 100 000 dolari SUA, acordul semnându-l în

calitate de administrator al întreprinderii individuale „Gheorghe-Bectaraș” în limitele împuternicirilor legale în calitate de vânzător și în calitate de cumpărător.

Modificarea contractului este justificată de vinderea bunurilor la un preț de 3,4 ori mai mare și s-a ținut cont că vânzătorul nu a executat obligația de transmitere a dreptului de proprietate.

Având în vedere că prețul bunurilor a fost stabilit în sumă de 100 000 dolari SUA și că a achitat suma de 100 831 dolari SUA, Bectaraș Gheorghe a realizat o îmbogățire fără justă cauză în sumă de 831 dolari SUA (f.d. 7-12, vol. II).

Prin mandatul din 25 aprilie 2013 avocatul Gherman Lilia a fost împuternicită de Bectaraș Gheorghe să-i acorde asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul de a reduce sau majora cuantumul pretențiilor (f.d. 61, vol. II).

La 25 iunie 2013 avocatul Gherman Lilia a depus în interesele lui Bectaraș Gheorghe cerere de concretizare a pretențiilor din acțiunea reconvențională solicitând declararea nulității acordului adițional din 12 decembrie 2012 la contractul de vânzare-cumpărare nr. 63 din 01 martie 2007 încheiat între Lungu Ghennadi în calitate de administrator al întreprinderii individuale „Gheorghe-Bectaraș” și Lungu Ghennadi în nume propriu; încasarea de la Lungu Ghennadi în beneficiul lui Bectaraș Gheorghe a sumei de 49 179 dolari SUA cu titlu de prejudiciu material cauzat prin neexecutarea obligației de plată conform prevederilor contractului nr. 63 din 01 martie 2007, a sumei de 57 720 dolari SUA cu titlu de dobândă legală pentru perioada de la 01 martie 2009 până la 25 iunie 2013, a sumei de 161 498 lei cu titlu de restanțe debitoriale transmise conform actului de predare-primire din 01 martie 2007 și cheltuielilor de judecată (f.d. 63-66, vol. II).

La 02 iunie 2014 avocatul Gherman Lilia a depus în interesele lui Bectaraș Gheorghe cerere de concretizare a pretențiilor din acțiunea reconvențională solicitând declararea nulității acordului adițional din 12 decembrie 2012 la contractul de vânzare-cumpărare nr. 63 din 01 martie 2007 încheiat între Lungu Ghennadi în calitate de administrator al întreprinderii individuale „Gheorghe-Bectaraș” și Lungu Ghennadi în nume propriu; încasarea de la Lungu Ghennadi în beneficiul lui Bectaraș Gheorghe a sumei de 54 249 dolari SUA cu titlu de prejudiciu material cauzat prin neexecutarea obligației de plată conform contractului nr. 63 din 01 martie 2007 conform calcului achitărilor efectuate de Lungu Ghennadi în beneficiul lui Bectaraș Gheorghe; a sumei de 36 799 dolari SUA cu titlu de dobândă pentru perioada de la 01 martie 2009 până la 02 iunie 2014, a sumei de 161 498 lei cu titlu de restanțe debitoriale transmise conform actului de predare-primire din 01 martie 2007, a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 10 040 lei și de judecată în mărime de 114 lei (f.d. 141-143, vol. II).

La 18 noiembrie 2014 avocatul Gherman Lilia a depus în interesele lui Bectaraș Gheorghe cerere de concretizare a pretențiilor din acțiunea reconvențională solicitând declararea nulității acordului adițional din 12 decembrie 2012 la contractul de vânzare-cumpărare nr. 63 din 01 martie 2007 încheiat între Lungu Ghennadi în calitate de administrator al întreprinderii individuale „Gheorghe-Bectaraș” și Lungu Ghennadi în nume propriu; încasarea de la Lungu Ghennadi în beneficiul lui Bectaraș Gheorghe a sumei de 49 179 dolari SUA cu titlu de prejudiciu material cauzat prin neexecutarea obligației de plată conform contractului nr. 63 din 01 martie 2007, a sumei de 41 966 dolari SUA cu titlu de dobândă legală pentru perioada de la 01 martie 2009 până la 02 iunie 2014, a sumei de 161 498 lei cu titlu de restanțe debitoriale transmise conform actului de predare-primire din 01 martie 2007,

cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 10 040 lei și de judecată în mărime de 114 lei (f.d. 1-3, vol. III).

Prin mandatul 27 iulie 2015 avocatul Caldîba Vitalie a fost împuternicit de Lungu Ghennadi să-i acorde asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul de a modifica cuantumul pretențiilor, de a ataca hotărârea judecătorească (f.d. 57, vol. III).

La 18 februarie 2015 avocatul Caldîba Vitalie a depus în interesele lui Lungu Ghennadi cerere de concretizare a pretențiilor solicitând declararea valabilității contractului de vânzare-cumpărare nr. 63 din 01 martie 2007 încheiat între întreprinderea individuală „Gheorghe-Bectaraș” și Lungu Ghennadi cu privire la înstrăinarea bunurilor mobile în cantitatea, calitatea și la prețul prealabil specificat în anexele nr. 1 și nr. 1.1. la contractul și acordului din 12 septembrie 2012 cu privire la modificarea și completarea contractului nr. 63 din 01 martie 2007 încheiat între întreprinderea individuală „Gheorghe-Bectaraș” și Lungu Ghennadi; recunoașterea dreptului de proprietate a lui Lungu Ghennadi asupra bunurilor mobile specificate în anexele nr. 1 și nr. 1.1 la contractul de vânzare-cumpărare nr. 63 din 01 martie 2007 încheiat între întreprinderea individuală „Gheorghe-Bectaraș” și Lungu Ghennadi, încasarea de la întreprinderea individuală „Gheorghe-Bectaraș” în beneficiul lui Lungu Ghennadi a penalității contractuale conform pct. 5.3 a contractului cu modificările și completările în baza acordului din 12 septembrie 2012 în mărime de 50% din costul utilajelor și mecanismelor contractante în sumă de 50 000 dolari SUA, achitați conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei la data încasării; dobânzii contractuale conform pct. 5.3 a contractului cu modificările și completările în baza acordului din 12 septembrie 2012 în mărime de 1% din volumul obligațiilor neîndeplinite sau îndeplinite necorespunzător sau tardiv pentru fiecare zi de întârziere, prejudiciului material în mărime de 150 000 lei și 830 Euro, achitați conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei la data încasării și compensarea cheltuielilor de judecată(f.d. 61-66, vol. III).

La 27 martie 2015 avocatul Gherman Lilia a depus în interesele lui Bectaraș Gheorghe cerere de concretizare a pretențiilor din acțiunea reconvențională solicitând declararea nulității acordului adițional din 12 decembrie 2012 la contractul de vânzare-cumpărare nr. 63 din 01 martie 2007 încheiat între Lungu Ghennadi în calitate de administrator al întreprinderii individuale „Gheorghe-Bectaraș” și Lungu Ghennadi în nume propriu; încasarea de la Lungu Ghennadi în beneficiul lui Bectaraș Gheorghe a sumei de 49 179 dolari SUA cu titlu de prejudiciu material cauzat prin neexecutarea obligației de plată conform prevederilor contractului nr. 63 din 01 martie 2007, a sumei de 44 928 dolari SUA cu titlu de dobândă legală pentru perioada de la 01 martie 2009 până la 27 martie 2015, a sumei de 161 498 lei cu titlu de restanțe debitoriale transmise conform actului de predare-primire din 01 martie 2007, a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 10 040 lei și de judecată în mărime de 114 lei (f.d. 68-70, vol. III).

Prin hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 30 martie 2015 s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Lungu Ghennadi.

S-a menționat că pretențiile cu privire la declararea valabilității actului juridic civil – contractul de vânzare-cumpărare nr. 63 din 01 martie 2007 și recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunurilor mobile din anexele nr. 1 și nr. 1.1 la contract sunt neîntemeiate din motivul prematurității acestora, Lungu Ghennadi nefiind lipsit de dreptul depunerii cererii după executarea obligațiilor de plată a restanței ce derivă din relațiile contractuale ale părților în sumă de 49 179 dolari SUA, urmată de

eventualul refuz de autentificare notarială a contractului din partea lui Bectaraș Gheorghe.

S-a admis parțial acțiunea reconvențională depusă de Bectaraș Gheorghe.

S-a constatat nulitatea acordului adițional din 12 decembrie 2012 la contractul de vânzare-cumpărare nr. 63 din 01 martie 2007 încheiat între Lungu Ghennadi în calitate de persoană fizică și administrator al întreprinderii individuale „Gheorghe-Bectaraș”.

S-a încasat din contul lui Lungu Ghennadi în beneficiul lui Bectaraș Gheorghe și întreprinderii individuale „Gheorghe-Bectaraș” suma datoriei rezultată din neexecutarea parțială a obligației contractuale în mărime de 49 179 dolari SUA, în lei MDL la cursul Băncii Naționale a Moldovei din data executării hotărârii; suma restanțelor debitoriale transmise conform actului de predare-primire din 01 martie 2007 cu titlu de prestație nedatorată în mărime de 161 498 lei, cheltuielile de judecată în sumă de 10 154 lei, iar în total suma de 171 653 lei.

S-a respins acțiunea reconvențională concretizată în partea încasării dobânzii în mărime de 44 928 Euro ca neîntemeiată.

S-a luat act de scutirea parțială a părților de la plata taxei de stat pe cerințele concretizate și s-a scutit Lungu Ghennadi, Bectaraș Gheorghe și întreprinderea individuală „Gheorghe-Bectaraș” în partea taxei de stat care se referă la cerințele extinse în partea căroră nu a fost încasată taxa de stat (f.d. 121, 131-147, vol. III).

Prin încheierea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 31 martie 2015 s-a corectat eroarea materială evidentă în dispozitivul hotărârii din 30 martie 2015 și s-a indicat corect la alin. 5 și 7 valuta „dolari SUA, în lei MDL” (f.d. 127, vol. III).

La 21 aprilie 2015 avocatul Caldîba Vitalie a declarat în interesele lui Lungu Ghennadi apel împotriva hotărârii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 30 martie 2015 (f.d. 149-154, vol. III).

La 29 aprilie 2015 avocatul Gherman Lilia a declarat în interesele lui Bectaraș Gheorghe apel nemotivat hotărârii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 30 martie 2015 (f.d. 157-158, vol. III).

La 23 iunie 2015 avocatul Gherman Lilia a depus în interesele lui Bectaraș Gheorghe cerere de retragere a apelului (f.d. 169, vol. III).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2015 s-a încetat procedura de apel în privința cererii de apel depuse de Bectaraș Gheorghe și întreprinderea individuală „Gheorghe-Bectaraș” împotriva hotărârii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 30 martie 2015 (f.d. 200-202, vol. III).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 30 martie 2016 s-a ridicat pricina de la examinarea și s-a remis la Judecătoria Botanica mun. Chișinău pentru corectarea erorii strecurate în hotărârea din 30 martie 2015 cu remiterea ulterioară a pricinii la Curtea de Apel Chișinău pentru examinare în ordine de apel (f.d. 16-18, vol. IV).

Prin încheierea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 22 aprilie 2016 s-a corectat eroarea materială din dispozitivul hotărârii din 30 martie 2015, la alineatul 4 din dispozitiv s-a substituit sintagma „constată nulitatea acordului adițional din 12 decembrie 2012” cu sintagma „constată nulitatea acordului adițional din 12 septembrie 2012” (f.d. 23, vol. IV).

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 29 iunie 2016 a respins apelul declarat de avocatul Caldîba Vitalie în interesele lui Lungu Ghennadi și a menținut hotărârea Botanica mun. Chișinău din 30 martie 2015 (f.d. 40-64, vol. IV).

La 26 septembrie 2016 Lungu Ghennadi a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2016, solicitând admiterea acestuia, casarea

ambelor hotărâri judecătorești și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii sale și de respingere a acțiunii reconvenționale.

În motivarea cererii de recurs Lungu Ghennadi a indicat că decizia instanței de apel conține concluzii contradictorii.

Întreprinderea individuală „Gheorghe-Bectaraș” a încălcat obligațiile asumate prin faptul că se eschivează de la autentificarea contractului/actului juridic de transmitere a proprietății asupra bunurilor înstrăinate; nu a prezentat probe că a achitat creditele față de bănci, care au fost garantate prin punerea în gaj a bunurilor înstrăinate și că a anulat gajurile de pe bunurile înstrăinate.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Prin referința depusă la 05 decembrie 2016 avocatul Gherman Lilia a solicitat în interesele întreprinderii individuale „Gheorghe-Bectaraș” declararea recursului inadmisibil.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție prin încheierea din 07 decembrie 2016 a considerat recursul admisibil fără a prejudicia fondul și a dispus judecarea acestuia de către completul din 5 judecători.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecând recursul declarat de Lungu Ghennadi în limitele invocate pe baza materialelor din dosar și a referinței depuse de avocatul Gherman Lilia în interesele întreprinderii individuale „Gheorghe-Bectaraș”, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este depus în termen, întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea parțială a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii inițiale a lui Lungu Ghennadi din următoarele motive.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

La 18 iulie 2016 Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia deciziei din 29 iunie 2016 (f.d. 65, vol. IV).

Având în vedere că la materialele pricinii lipsesc probe care ar confirma recepționarea copiei deciziei instanței de apel de către Lungu Ghennadi, recursul declarat de aceasta la 26 septembrie 2016 se consideră depus în termen.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. b) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanțele de judecată au încălcat normele de drept material și au apreciat arbitrar circumstanțele pricinii.

Din materialele pricinii rezultă că la 01 martie 2007 Lungu Ghennadi și Întreprinderea individuală „Gheorghe-Bectaraș” au încheiat contract de vânzare-cumpărare nr. 63, prin care primul a cumpărat bunuri mobile în cantitatea, calitatea și la prețul conform specificațiilor la prezentul contract - anexele 1 și 1.1.

În anexa 1 și 1.1. Lungu Ghennadi și Întreprinderea individuală „Gheorghe-Bectaraș” au indicat bunurile care fac obiectul contractului de vânzare-cumpărare (f.d. 14-15, 16-17, vol. I).

Conform pct.2.3 din contract, valoarea prealabilă a contractului este estimată de părți în mărime de 150 000 dolari SUA.

Prin recipisele din 07 martie 2007, 14 martie 2007, 20 martie 2007, din 03 aprilie 2007, 20 aprilie 2007, 15 mai 2007, 14 iunie 2007, 10 iulie 2007, 16 iulie 2007, 19 iulie 2007, 10 august 2007, 26 septembrie 2007, 19 octombrie 2007, 20 noiembrie 2007, 01 martie 2008, 30 aprilie 2008, 20 mai 2008, 29 mai 2008, 19 iunie 2008, 01 iulie 2008, 09 iulie 2008, 16 iulie 2008, 27 iulie 2008, 03 august 2008, 06 august 2008, 13 august 2008, 20 august 2008, 08 septembrie 2008 și 15 septembrie 2008 Bectaraș Gheorghe a confirmat contra semnătură că a primit de la Lungu Ghennadi suma de 1 356 dolari SUA, 1 632 dolari SUA, 2 012 dolari SUA, 1 336 dolari SUA, 4 252 dolari SUA, 4 000 dolari SUA, 4 000 dolari SUA, 8 450 dolari SUA, 4 010 dolari SUA, 1 200 dolari SUA, 3 800 dolari SUA, 4 500 dolari SUA, 6 000 dolari SUA, 5 000 dolari SUA, 4 000 dolari SUA, 2 500 dolari SUA, 2 000 dolari SUA, 30 220 lei, 25 000 lei, 30 000 lei, 30 000 lei, 85 000 lei, 27 000 lei, 25 000 lei, 25 000 lei, 25 000 lei, 25 000 lei, 25 000 lei, 17 000 lei, 10 000 lei (f.d. 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, vol. I).

Părțile contractante au confirmat că Lungu Ghennadi a transmis lui Bectaraș Gheorghe suma totală de 100 803 dolari SUA în contul vânzării-cumpărării utilajului indicat în anexa nr. 1 și nr. 1.1. la contractul nr. 63 din 01 martie 2007, iar restanța constituie suma de 49 179 dolari SUA.

Prin urmare, instanțele de judecată corect au încasat de la Lungu Ghennadi în beneficiul întreprinderii individuale „Gheorghe-Bectaraș” suma restantă de 49 179 dolari SUA.

Judecătoria Botanică mun. Chișinău și Curtea de Apel Chișinău corect a încasat de la Lungu Ghennadi în beneficiul întreprinderii individuale „Gheorghe-Bectaraș” suma de 161 498 lei.

Prin actul de primire-predare din 01 martie 2007 Lungu Ghennadi a primit creanțele întreprinderii individuale „Gheorghe-Bectaraș” în mărime de 161 498 lei (f.d. 67, vol. II).

Lungu Ghennadi nu a obiectat în privința acestei sume.

Conform art. 1398 alin. (1) Codul civil, persoana care, fără temei legal sau contractual, a dobândit ceva (acceptant) ca urmare a executării unei prestații de către o altă persoană (prestator) sau a realizat în alt mod o economie din contul altuia este obligată să restituie acestei alte persoane ceea ce a primit sau a economisit. Nu este relevant faptul dacă îmbogățirea fără justă cauză a avut loc ca rezultat al comportamentului uneia dintre părți, a unui terț sau ca urmare a unei cauze independente de voința lor.

În corespundere cu norma de drept citată, instanțele de judecată întemeiat au

încasat de la Lungu Ghennadi în beneficiul întreprinderii individuale „Gheorghe-Bectaraș” suma de 161 498 lei.

Bectaraș Gheorghe a depus la Camera Înregistrării de Stat declarație cu privire la modificările și completările înscrise în Registrul de stat al întreprinderilor și organizațiilor prin care a declarat că administrator al întreprinderii individuale „Gheorghe-Bectaraș” este Lungu Ghennadi (f.d. 25 vol. II).

Din extrasul din Registrul de stat al întreprinzătorilor individuali eliberat la 20 septembrie 2012 rezultă că administrator al întreprinderii individuale „Gheorghe-Bectaraș” este Lungu Ghennadi (f.d. 26, vol. II).

La 12 septembrie 2012 Lungu Ghennadi în calitate de cumpărător și în calitate de administrator al întreprinderii individuale „Gheorghe-Bectaraș” a semnat acordul cu privire la modificarea și completarea contractului nr. 63 din 01 martie 2007, prin care s-au modificat mai multe puncte în contract, inclusiv punctul 2.3, prin care valoarea bunurilor vândute a fost estimată la prețul de 100 000 dolari SUA (f.d. 13, vol. II).

Conform art. 251 Codul civil, reprezentantul nu are dreptul, în măsura în care nu îi este permis în mod expres, să încheie acte juridice în numele reprezentatului cu sine însuși, nici în nume propriu, nici în calitate de reprezentant al unui terț, cu excepția cazului în care actul juridic constă exclusiv în executarea unei obligații.

Conform art. 220 alin. (1) Codul civil, actul juridic sau clauza care contravine normelor imperative sînt nule dacă legea nu prevede altfel.

Instanțele de judecată corect au anulat acordul adițional la contractul de vânzare-cumpărare nr. 63 din 01 martie 2007 semnat de Lungu Ghennadi în calitate de persoană fizică și în calitate de administrator al întreprinderii individuale „Gheorghe-Bectaraș”, prin care a fost modificat pct.2.3 a contractului inițial prin reducerea valorii bunurilor înstrăinate la 100 000 dolari.

Or, acordul din 12 septembrie 2012 a fost încheiat cu încălcarea prevederilor legale.

Judecătoria Botanica mun. Chișinău prin hotărârea menținută de Curtea de Apel Chișinău neîntemeiat a respins pretențiile lui Lungu Ghennadi cu privire la recunoașterea contractului de vânzare-cumpărare valabil.

Conform art. 195 Codul civil, act juridic civil este manifestarea de către persoane fizice și juridice a voinței îndreptate spre nașterea, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile.

Ca condiții de valabilitate a actului juridic Codul civil prevede; consimțămîntul, obiectul, cauza și forma.

Conform at. 199 alin. (1) și (2) Codul civil, consimțămînt este manifestarea, exteriorizată, de voință a persoanei de a încheia un act juridic. Consimțămîntul este valabil dacă provine de la o persoană cu discernămînt, este exprimat cu intenția de a produce efecte juridice și nu este viciat.

Conform art. 208 alin. (1) și (2) Codul civil, actul juridic poate fi încheiat verbal, în scris sau în formă autentică. Forma este o condiție de valabilitate a actului juridic numai în cazurile expres prevăzute de lege.

Conform art. 210 alin. (1) Codul civil, trebuie să fie încheiate în scris actele juridice dintre persoanele juridice, dintre persoanele juridice și persoanele fizice și dintre persoanele fizice dacă valoarea obiectului actului juridic depășește 1000 de lei, iar în cazurile prevăzute de lege, indiferent de valoarea obiectului.

La încheierea contractului de vânzare-cumpărare nr. 63 din 01 martie 2007 dintre și Lungu Ghennadi și întreprinderea individuală „Gheorghe-Bectaraș” au fost respectate condițiile de valabilitate a acestuia.

Alte aspecte care ar afecta valabilitatea contractului încheiat la 01 martie 2007 nu au fost invocate de părți.

Așadar, pretenția lui Lungu Ghennadi cu privire la recunoașterea valabilă a contractului este întemeiată și urmează a fi admisă.

În cererea inițială de modificare a pretențiilor întreprinderea individuală „Gheorghe-Bectaraș” a solicitat rezilierea contractului de vânzare-cumpărare pe motivul neexecutării obligațiilor asumate (f.d. 94-96, vol. I).

Însă, în cererile ulterioare de concretizare a pretențiilor întreprinderea individuală „Gheorghe-Bectaraș” rezilierea contractului nu a solicitat.

Conform pct. 1.2 din contract, vânzătorul s-a obligat să transmită dreptul de proprietate asupra bunurilor mobile până la 25 decembrie 2007, iar cumpărătorul s-a obligat să le cumpere, achitând costul acestora.

Conform pct. 3.1 din contract, vânzătorul își asumă obligația să transmită utilajul și mecanismele în proprietatea cumpărătorului până la data specificată în pct.1.2. al contractului la condiția franco-depozitul cumpărătorului.

Vânzătorul își asumă obligația să transmită utilajul și mecanismele în folosința cumpărătorului în ziua semnării contractului.

Conform pct. 3.4 din contract, în scopul respectării pct. 1.2 și 3.3. din contract, vânzătorul se obligă să achite integral creditele obținute de la instituțiile bancare:

1. Compania cu capital străin „ProCredit” societate pe acțiuni în baza contractului de credit nr. 1333/12481 din 14 februarie 2006 și a acordului adițional la acesta nr. 1 din 19 iulie 2006

2. Banca comercială „Moldova-Agroindbank” societate pe acțiuni în baza contractului de credit nr. S06264 din 14 aprilie.

În baza acestor credite la moment sunt grevate cu gaj „utilajele și mecanismele” vânzătorului care până la data indicată la pct. 1.2. s-a obligat să obțină scoaterea de sub gaj al acestora și radierea lor din Registrul gajului bunurilor mobile cu prezentarea cumpărătorului a actului eliberat de către notar care ar confirma acest fapt.

Conform pct. 3.5 din contract, vânzătorul s-a obligat să efectueze plățile în vederea rambursării creditelor menționate la pct. 3.4 în strictă conformitate cu termenii indicați în acesta. Termenul final de rambursare a ambelor credite nu va depăși termenul indicat la pct.1.2 din contract.

Conform pct. 3.5.2 din contract, în caz de rambursare a creditelor anterior menționate înainte de termenele stabilite, vânzătorul s-a obligat să anunțe în termen de 24 ore cumpărătorului și să i transmită neîntârziat în proprietatea acestuia.

Conform pct. 3.9. din contract, cumpărătorul își asumă obligația de a achita utilajele și mecanismele specificate la anexa nr. 1 a contractului în tranșe după cum urmează, iar pct. 3.9.1. - 3.9.14 cuprinde 14 tranșe fără a fi indicată suma fiecărei tranșe, fiind indicat doar achitarea în avans până la data de ...fiind indicat anul 2007.

La punctul 3.9.14 ce cuprinde ultima tranșă este mențiunea în termen de 15 zile bancare de la data transmiterii în proprietatea cumpărătorului a utilajelor și mecanismelor în conformitate cu pct. 1.2. din contract.

Așadar, părțile contractante nu au indicat expres tranșele și data achitării acestora.

Conform art. 668 alin. (3) Codul civil, contractul poate fi modificat sau rezolvit numai în conformitate cu clauzele sale ori prin acordul părților dacă legea nu prevede altfel.

Din conținutul recipiselor anexate la materialele pricinii rezultă că a fost modificată de către părți data limită de achitare a prețului bunurilor mobile la 01 martie 2009.

Or, prin admiterea efectuării plăților în baza contractului nr. 63 din 01 martie 2007 după data de 25 decembrie 2007 până la 01 martie 2009 părțile au acceptat modificarea clauzei contractuale cu privire la termenul de achitare a ultimei tranșe a prețului, fapt ce ține de libertatea contractuală a părților.

În acțiunea reconvențională, Întreprinderea individuală „Gheorghe-Bectaraș” a indicat că termenul a fost prelungit de comun acord la 01 martie 2009 (f.d. 88, vol. I).

Conform art. 753 alin. (1) și (2) Codul civil, prin contractul de vânzare-cumpărare, o parte (vânzător) se obligă să predea un bun în proprietate celeilalte părți (cumpărător), iar aceasta se obligă să preia bunul și să plătească prețul convenit.

Vânzătorul se obligă să remită, concomitent cu predarea bunului, documentele referitoare la bun, prevăzute de lege, dacă în contractul de vânzare-cumpărare nu este prevăzut altfel.

În conformitate cu art. 239 Codul de procedură civilă, hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărîrea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În sensul art.6 Convenția Europeană a Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, instanțele de judecată trebuie să indice, cu suficientă claritate, motivele pe care se întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, noțiunile ce implică o apreciere a faptelor supuse examinării.

Potrivit jurisprudenței constante a Curții Europe a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărâri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru admiterea sau respingerea acestora (cauza Garcia Ruiz vs. Spania, hotărârea din 21 ianuarie 1999).

Actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți (principiul nr. 6 al Recomandării nr.R (84)5 privind principiile de procedură civilă menite pentru ameliorarea funcționării justiției, adoptată la 28 februarie 1984 de Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei), ceea ce la cazul prezentei spețe este lipsă.

Instanțele de judecată nu au ținut cont de aceste prevederi legale și au emis hotărâri contradictorii.

Întreprinderea individuală „Gheorghe-Bectaraș” valabilitatea contractului de vânzare-cumpărare din 01 martie 2007 nu a contestat.

În baza contractului de vânzare-cumpărare încheiat Lungu Ghennadi a achitat întreprinderii individuale „Gheorghe-Bectaraș” suma de 100 803 dolari SUA.

Încasând diferența neachitată de la Lungu Ghennadi în beneficiul întreprinderii individuale „Gheorghe-Bectaraș”, prima instanță recunoaște de fapt valabilitatea contractului, însă respinge pretenția de recunoaștere a valabilității acestuia.

Conform art. 213 alin. (2) Codul civil, dacă una dintre părți a executat total sau

parțial actul juridic pentru care se cere formă autentică, iar cealaltă parte se eschivează de la autentificarea lui notarială, instanța de judecată are dreptul, la cererea părții care a executat total sau parțial actul juridic, să îl declare valabil dacă el nu conține elemente care contravin legii. În cazul acesta, nu se cere autentificarea notarială ulterioară a actului juridic.

Prin urmare, instanțele de judecată eronat au constatat că Lungu Ghennadi s-a adresat prematur cu pretenția de recunoaștere a contractului de vânzare-cumpărare valabil.

Dat fiind că părțile nu contestă încheierea contractului de vânzare-cumpărare nr. 63 din 01 martie 2007 și achitarea parțială a costului utilajului de către Lungu Ghennadi, recursul declarat necesită să fie admis cu casarea ambelor hotărâri și emiterea unei noi hotărâri de recunoașterea a valabilității acestui contract.

Conform art. 757 alin. (1) lit. a) Codul civil, vânzătorul trebuie să predea bunul: la data stabilită în contract sau la data care poate fi dedusă din contract.

Conform art. 321 alin. (1) Codul civil, dreptul de proprietate este transmis dobânditorului în momentul predării bunului mobil dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Conform pct. 3.9. din contract, cumpărătorul își asumă obligația de a achita utilajele și mecanismele specificate la anexa nr. 1 a contractului în tranșe.

În punctele 3.9.1. - 3.9.14 părțile au prevăzut achitarea în 14 tranșe fără a fi indicată suma fiecărei tranșe, fiind menționată doar achitarea în avans până la o dată neconcretizată a anului 2007.

Punctul 3.9.14 din contract stipulează că ultima tranșă se achită în termen de 15 zile bancare de la data transmiterii în proprietatea cumpărătorului a utilajelor și mecanismelor în conformitate cu pct. 1.2. din contract.

Așadar, în contractul încheiat părțile nu au indicat expres mărimea tranșelor și data achitării acestora.

Lungu Ghennadi a achitat suma de 100 803 dolari SUA în 31 tranșe (f.d. 21-51, vol. I).

În conformitate cu art. 118 alin. (1) Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Lungu Ghennadi nu a prezentat probe că suma neachitată de 49 179 dolari SUA este ultima tranșă de achitare.

Dat fiind că nu este determinată data când cumpărătorul urma să transmită ultima tranșă și mărimea acesteia, pretențiile lui Lungu Ghennadi cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunurilor legal a fost respinse.

Întemeiat au fost respinse și pretențiile lui Lungu Ghennadi cu privire la încasarea dobânzii de întârziere, penalității, sumelor de 150 000 lei și 830 dolari SUA și repararea prejudiciului moral.

Conform art. 1422 alin. (1) Codul civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.

Legea nu prevede că pentru neexecutarea obligațiilor contractuale în care nu participă consumatorul se repară și prejudiciul moral.

La 18 februarie 2015 avocatul Caldîba Vitalie a depus în interesele lui Lungu Ghennadi cerere de concretizare a pretențiilor solicitând încasarea de la

întreprinderea individuală „Gheorghe-Bectaraș” în beneficiul lui Lungu Ghennadi a penalității contractuale conform pct. 5.3 a contractului cu modificările și completările în baza acordului din 12 septembrie 2012 în mărime de 50% din costul utilajelor și mecanismelor contractante în sumă de 50 000 dolari SUA, achitați conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei la data încasării; dobânzii contractuale conform pct. 5.3 a contractului cu modificările și completările în baza acordului din 12 septembrie 2012 în mărime de 1% din volumul obligațiilor neîndeplinite sau îndeplinite necorespunzător sau tardiv pentru fiecare zi de întârziere (f.d. 61-66, vol. III).

Conform pct. 5.3. din contractul de vânzare-cumpărare din 01 martie 2007, în cazul neîndeplinirii ori a îndeplinirii necomplete, necalitative sau tardive de către părți a obligațiilor prezentului Acord, partea vinovată achită părții păgubase penalitate în mărime de 50 % din costul utilajului și mecanismelor, și, în afară de aceasta, achită o dobândă în mărime de 1% din volumul obligațiilor neîndeplinite sau îndeplinite necorespunzător sau tardiv pentru fiecare zi de întârziere, cu condiția preîntâmpinării scrise a părții vinovate cu 10 zile în prealabil.

Conform art. 602 alin. (1) Codul civil, în cazul în care nu execută obligația, debitorul este ținut să-l despăgubească pe creditor pentru prejudiciul cauzat astfel dacă nu dovedește că neexecutarea obligației nu-i este imputabilă.

Având în vedere că părțile nu au stabilit concret tranșele ce urmează a fi achitate și nici data achitării acestora, iar termenul stabilit în punctul 1.2. a fost modificat la 01 martie 2009, pretenția lui Lungu Ghennadi cu privire la repararea prejudiciului pentru executarea cu întârziere a obligațiilor este neîntemeiată.

Mai mult ca atât, în punctul 5.3. din contract părțile au prevăzut preîntâmpinarea scrisă a părții vinovate cu 10 zile în prealabil, însă la materialele pricinii asemenea preîntâmpinări lipsesc.

În motivarea pretenției de încasare a sumei de 150 000 lei Lungu Ghennadi a invocat că din cauza că întreprinderea individuală „Gheorghe-Bectaraș” nu i-a transmis dreptul de proprietate asupra bunurilor în litigiu la 01 martie 2009 a fost nevoit să rezilieze un contract de activitate în comun, unde a fost obligat să achite sancțiuni de neexecutare în mărime de 150 000 lei (f.d. 9, vol. II).

La 15 ianuarie 2009 Lungu Ghennadi și societatea cu răspundere limitată „Forart-Plus” au încheiat contract de activitate comună, în care prin punctul 7 s-a obligat să transmită până la 01 mai 2009 utilajul indicat în anexa nr. 1 la contract (f.d. 27-29, vol. II).

Societatea cu răspundere limitată „Forart-Plus” și Lungu Ghennadi au semnat acordul de reziliere a contractului de activitate comună în legătură cu netransmiterea utilajului până la 01 mai 2009, ultimul obligându-se să achite penalitatea de 150 000 lei (f.d. 30, vol. II).

Lungu Ghennadi nu a achitat integral costul utilajului prevăzut în contractul de vânzare-cumpărare nr. 63 din 01 martie 2007 și omisiunea acestuia nu poate fi imputată intimatului.

În susținerea pretenției de încasare a sumei de 830 dolari SUA, Lungu Ghennadi a invocat că prin acordul din 12 septembrie 2012 a fost stabilit prețul contractului la suma de 100 000 dolari SUA și având în vedere că a achitat suma de 100 831 dolari SUA, întreprinderea individuală „Gheorghe-Bectaraș” urmează să-i restituie suma achitată în plus de 830 dolari SUA.

Acordul din 12 septembrie 2012 de modificare a contractului de vânzare-cumpărare din 01 martie 2007 prin prisma prevederilor art. 251 Codul civil corect a

fost anulat de instanțele de judecată.

Conform art. 219 alin. (1) Codul civil, actul juridic nul încetează cu efect retroactiv din momentul încheierii. Dacă din conținutul său rezultă că poate înceta numai pentru viitor, actul juridic nu va produce efecte pentru viitor.

Având în vedere că acordul din 12 septembrie 2012 este declarat nul, pretenția lui Lungu Ghennadi cu privire la încasarea sumei de 830 dolari SUA întemeiat a fost respinsă.

Cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată.

În conformitate cu art. 94 alin. (1) și (3) Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârîtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Prevederile alin.(1) și (2) se aplică și la repartizarea între părți a cheltuielilor de judecată în instanță de apel, în instanță de recurs și în cadrul revizuirii.

Prin ordinele de plată din 09 februarie 2009 și 06 mai 2009 avocatul Melnic Petru a achitat în interesele lui Lungu Ghennadi taxa de stat în prima instanță în mărime de 1400 lei și 1000 lei (f.d. 2, 4, vol. I).

La 02 noiembrie 2012 Lungu Ghennadi a mai achitat taxa de stat la examinarea pricinii în prima instanță în mărime de 150 lei (f.d. 6, vol. II).

La 27 ianuarie 2016 societatea cu răspundere limitată „Niconali”, al cărei administrator este Lungu Ghennadi a achitat taxa de stat pentru examinarea pricinii în instanța de apel în mărime de 9 098 lei (f.d. 12, vol. IV).

La depunerea cererii de recurs, la 26 septembrie 2016 Lungu Ghennadi a achitat taxa de stat în mărime de 14 954,47 lei (f.d. 72, vol. IV).

Având în vedere că recursul lui Lungu Ghennadi urmează a fi admis cu admiterea parțială a acțiunii inițiale, este necesar de a compensa acestuia taxa de stat în mărime de 7 000 lei.

La 06 februarie 2009 Lungu Ghennadi a încheiat cu biroul individual de avocați „Melnic PTD” contract de asistență juridică nr. 24-FCS (f.d. 90-91, vol. I).

Prin mandatul din 24 martie 2009 avocatul Melnic Petru a fost împuternicit de Lungu Ghennadi să-i acorde asistență juridică în instanța de judecată (f.d. 55, vol. I).

Prin bonul de plată din 09 februarie 2009 Lungu Ghennadi a achitat biroului individual de avocați „Melnic PTD” onorariul în sumă de 37 500 lei (f.d. 89, vol. I).

În conformitate cu art. 96 alin. (1) și (2) Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

În corespundere cu norma de drept citată, este necesar de a compensa lui Lungu Ghennadi din contul întreprinderii individuale „Gheorghe-Bectaraș” cheltuieli de asistență juridică în mărime de 10 000 lei proporțional pretențiilor admise din acțiune, care sunt reale, necesare și rezonabile.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că prima instanță și instanța de apel au stabilit circumstanțele pricinii, că nu este necesară verificarea suplimentară și administrarea de noi dovezi, însă au apreciat arbitrar probele administrate și au aplicat eronat normele de drept material, Colegiul civil, comercial

și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Lungu Ghennadi, de a casa decizia Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2016 și hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 30 martie 2015, în partea respingerii acțiunii lui Lungu Ghennadi cu privire la recunoașterea valabilității contractului de vânzare-cumpărare cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acestei pretenții și menținerea în rest a aceluiași hotărâri.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Lungu Ghennadi.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2016 și hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 30 martie 2015, în partea respingerii pretențiilor lui Lungu Ghennadi cu privire la recunoașterea valabilității contractului de vânzare-cumpărare, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Lungu Ghennadi împotriva lui Bectaraș Gheorghe, intervenient accesoriu întreprinderea individuală „Gheorghe-Bectaraș” cu privire la recunoașterea valabilă a contractului de vânzare-cumpărare, recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunurilor mobile, încasarea penalității, dobânzii contractuale, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată și la acțiunea reconvențională depusă de întreprinderea individuală „Gheorghe-Bectaraș” împotriva lui Lungu Ghennadi cu privire la declararea nulității acordului adițional la contractul de vânzare-cumpărare, încasarea prejudiciului material cauzat prin neexecutarea obligației de plată conform prevederilor contractuale, dobânzii, restanțelor și cheltuielilor de judecată și se emite în partea dată o nouă hotărâre prin care:

Se admit pretențiile lui Lungu Ghennadi cu privire la recunoașterea valabilității contractului de vânzare-cumpărare.

Se recunoaște valabil contractul de vânzare-cumpărare nr. 63 din 01 martie 2007 încheiat între întreprinderea individuală „Gheorghe-Bectaraș” și Lungu Ghennadi.

Se încasează de la întreprinderea individuală „Gheorghe-Bectaraș” în beneficiul lui Lungu Ghennadi suma de 10 000 (zece mii) lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și taxa de stat în mărime de 7 000 (șapte mii) lei.

În rest decizia Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2016 și hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 30 martie 2015 se mențin.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte,
Judecătorul:

Valeriu Doagă

Judecătorii:

Iuliana Oprea

Ala Cobăneanu

Maria Ghervas

Sveatoslav Moldovan